

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 6512-2 від 25.01.2022
Народні депутати України
Н. Королевська та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення гідних умов оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників»

У законопроекті, який є альтернативним до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо забезпечення гідних умов оплати праці педагогічних працівників» (реєстр. № 6512 від 12.01.2022), пропонується внести зміни до законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту» та «Про повну загальну середню освіту», якими визначити, що: посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється в розмірі не менше трьох мінімальних заробітних плат; посадовий оклад педагогічних працівників закладів позашкільної та дошкільної освіти найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється в розмірі трьох мінімальних заробітних плат; педагогічним працівникам закладів позашкільної та дошкільної освіти встановлюються доплати за наукові ступені та вчені звання, за вислугу років, за сертифікацію, а керівники закладів позашкільної освіти та дошкільної освіти можуть встановлювати педагогічним працівникам доплати, надбавки, премії за використання в освітньому процесі іноземних мов, сучасних технологій, реалізацію інноваційних проектів та інше.

Як зазначається у супровідних документах до проекту, його основним завданням є «встановлення гарантії оплати праці педагогічних працівників на рівні трьох мінімальних заробітних плат та доплат за їх кваліфікацію та трудовий стаж, а також усунення розбіжностей в законодавстві стосовно розміру посадового окладу педагогічних працівників найнижчої кваліфікаційної категорії та дати вступу в дію цієї норми» (п. 2 пояснювальної записки).

Головне управління, розглянувши законопроект, висловлює щодо нього наступні зауваження.

1. Закон України «Про освіту» (далі – Закон) регулює суспільні відносини у сфері освіти, невід’ємними складниками якої є: дошкільна освіта, повна

загальна середня освіта, позашкільна освіта, спеціалізована освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, фахова передвища освіта, вища освіта, освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта (ч. 1 ст. 10 Закону). Проте у проекті пропонується встановити різні показники мінімального посадового окладу педагогічного працівника. Так, у змінах до ст. 61 Закону передбачено, що посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії може встановлюватись *в розмірі не менше трьох* мінімальних заробітних плат. У той же час, у законах України «Про дошкільну освіту» та «Про повну загальну середню освіту» пропонується визначити, що посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії має бути *у розмірі трьох* мінімальних заробітних плат. Відтак пропозиції проекту потребують внутрішнього узгодження.

2. Пропозиція законопроекту щодо виключення положення, згідно з яким «педагогічні працівники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, які досягли пенсійного віку та яким виплачується пенсія за віком, працюють на основі трудових договорів, що укладаються строком від одного до трьох років» (ч. 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту»), не відповідає предмету регулювання проекту, яким відповідно до його назви є встановлення гарантій оплати праці педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Аналогічні зауваження стосуються змін до пп.пп. 1, 2 п. 3 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про повну загальну середню освіту», якими визначено, що «набрання чинності цим Законом є підставою для припинення безстрокового трудового договору з керівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти ... До 1 липня 2020 року засновники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти або уповноважені ними органи зобов'язані припинити безстрокові трудові договори з керівниками таких закладів та одночасно укласти з ними (за їх згодою) трудові договори строком на шість років (з керівниками, які отримують пенсію за віком, - на один рік) без проведення конкурсу ... 2) набрання чинності цим Законом є підставою для припинення безстрокового трудового договору з педагогічними працівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, яким виплачується пенсія за віком ...».

Щодо такої пропозиції варто також зазначити, що Закон України «Про повну загальну середню освіту», до якого пропонуються зміни, прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2020 року. Переважна більшість приписів прикінцевих положень цього Закону (зокрема, тих, які пропонується виключити) була спрямована на врегулювання питань введення в дію його первинних норм і на даний час вже виконана або знаходиться на стадії виконання. Однак це не передбачає необхідності їх зміни або вилучення з тексту Закону, оскільки такий крок законодавця може призвести до труднощів у з'ясуванні змісту відповідних правовідносин на практиці.

3. У пояснювальній записці до проекту зазначається, що «проект Закону на момент внесення не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України» (п. 5). При цьому, у проекті пропонується Кабінету Міністрів України (п. 2 розділу II «Прикінцеві положення» проекту) забезпечити збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії до розміру трьох мінімальних заробітних плат і затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати) у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом.

У зв'язку з цим звертаємо увагу на необхідність дотримання вимог ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ст. 27 Бюджетного кодексу України щодо надання належного фінансово-економічного обґрунтування законопроекту. Крім цього, згідно з вимогами вказаних статей у разі, якщо внесення законопроекту, призведе до зміни показників бюджету, які передбачають збільшення витрат бюджету, до законопроекту мають подаватися пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

У зв'язку з цим викликає зауваження дата набрання чинності проекту «з дня, наступного за днем його опублікування», оскільки ч. 3 ст. 27 Бюджетного кодексу України передбачає, що закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються: не пізніше 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду; після 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: М. Лубська, Л. Демчук

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Тихонюк Світлана Андріївна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D5283300BA9D9A00
Дійсний до: 22.10.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2022/29875 від 02.02.2022

823071